

ונראה ליישב באופן אחר, דשאני הא דיוצא מן הטמא דהוא אסור מלידתו מחמת המין דאמו, אבל הכא דהטמא עצמו השתנה להתיירא, בכהאי גוונא לא אסרה תורה, [ועיין ברא"ש ברכות פ"ח הובא במגן אברהם סי' רט"ז סק"ג וחק יעקב סי' תס"ז ושו"ת חתם סופר יו"ד סי' קי"ז דאיסור שנשתנה על ידי דבש הותרה כיון שהשתנה לדבר היתר].

★ ★

ע"ש עוד שכתב על פי דברי האוה"ח הק' אלו, דבחולין (י"ז ע"א) דרשינן מהפסוק "ובתים מלאים - כל טוב - אשר לא מלאת" ד"קדלי דחזירי" הותר להם בשעת הכיבוש. ולפ"ז יתבאר מ"ש בברכת המזון - "ומכל טוב - לעולם אל יחסרנו", כל טוב היינו קדלי דחזירי, דלעת"ל יהי' מותר כנ"ל.

דף ו' ע"א

בגמ': איבעי' להו פרה שילדה כמין חמור ויש בו מקצת סימנים מהו. עז שילדה מין רחל ורחל שילדה מין עז, דכי יש מקצת סימנים וחייבת בבכורה דהא טהורה והא טהורה, הא קדושת הגוף והא קדושת הגוף, הכא דהא טמאה, והא טהורה הא קדושת דמים והא קדושת הגוף, לא, או דלמא כיון דאידי ואידי בני מיקדש בבכורה קדוש.

וכתב חכ"א בספר הזכרון מכתם לדוד לר"ד ששון ז"ל (ע' קכ"ד): צ"ב מה יש בזה שזו קדושה קדושת הגוף וזו קדושה קדושת דמים כדי שנאמר שאינה קדושה בבכורה, במקום שיש מקצת סימנים, וכך מה בכך שזו טהורה וזו טמאה, דבשלמא אם היה אומר שזו יש לה קרניים וזו אין לה קרניים נחא, שכיון שיש חילוק גדול ביניהם, אז יש מקום לומר שאף במקצת סימנים אינו מספיק כדי לחייבה בבכורה, אבל בטענה שזו קדושה בדמיה וזו בגופה קשה מה בכך? וכן קשה הצד דכיון דאידי ואידי דבני מיקדש בבכורה לכן במקצת סימנים יתחייב בבכורה, דהא מה שהם קדושים בקדושת בכורה אינו נוגע לעצם הדמיון ביניהם?

★ ★

וכתב שם לבאר המבואר לעיל (ה' ע"ב) במשנה לגבי פרה שילדה כמין חמור, דאמרינן דפטורה מן הבכורה, ומבואר מזה, דאע"פ שיש לולד מקצת סימנים שדומה לאמו, אין הכוונה שעכשיו נעשה ממש דומה לאמו, שהרי פרה שילדה כמין חמור קתני, אלא הסימנים רק "מערערים" מה

הגר"מ זעמבא הי"ד בשו"ת זרע אברהם (סי' י"א ס"ק י"ז) מדברי התוספות נדה נ' ע"ב (ד"ה תרנגולתא).

וליישב הוכחת המהרי"ט מפרה שנולדה מחמור שהיא טמאה, י"ל דיש שני סיבות לטומאת בהמה: א' מה שאינה מפרסת פרסה או אינה מעלה גרה, וזה ילפינן מפסוק זה ד"כל מפרסת פרסה וגו' מעלת גרה בבהמה אותה תאכלו וגו'". ב' מה שנולד מדבר טמא שזה ילפינן לקמן (ו' ע"א) מ"אך את זה לא תאכלו - ממעלה הגרה וממפריסי הפרסה" שיש לך שמעלה גרה ומפריסי פרסה - שאסור באכילה, וזהו הטהור הנולד מן הטמא, שאעפ"י ש"ל סימני טהרה יש לו סיבה השניה שנולד מהטמא.

אבל עדיין קשה איפכא בטמא שנולד מן הטהור, כיון שאין לו סימני טהרה במה יוכשר?

ויש לומר דלקמן (ו' ע"ב) דרשינן ממ"ש גבי גמל "טמא הוא לכם" - הוא טמא ואין טמא הנולד מן הטהור טמא, והיינו שאמו הטהורה - "מקוה טהרה היא", שכל הנולד מטהור אף שאין לו סימני טהרה הרי הוא טהור, כיון שנולד מן הטהור, שגם זה הוא "סיבה" לטהרה.. (בשבילי הקרבנות סימן ל' ועיין שם עוד בסי' ל"ב)

★ ★

בענין זה כתב הגרא"ס פוירשטיין ז"ל מלונדון: והנה בעיקר חקירה זו יש לי להביא ראיה מדברי האור החיים הק' (פ' שמיני י"א, ז') וז"ל: ואת החזיר וגו' "והוא גרה לא יגר". פי' תנאי הוא הדבר כל זמן שהוא לא יגר, אבל לעתיד לבא יעלה [החזיר] גרה ויחזור להיות מותר, ולא שישאר בלי גרה ויהיה מותר, כי התורה לא תשונה עכ"ל. ובשלמא אם הסימנים הם "סיבה" לטהרה, מובן למה החזיר יהיה מותר לעתיד, כיון דאז יהיה לו סימני טהרה, אבל אם אינם אלא "סימן", אמאי יהיה מותר לעתיד, הא סוף כל סוף הוא ממין הדבר אחר כמאז, ואין כאן "סיבה" לטהרו.

ובפרדס יוסף (שם) הביא הביא מחכם אחד להעיר על האוה"ח הק' מהא דאיתא כאן (ה' ע"ב) טמאה שילדה מין טהורה אסור, וא"כ איך יחזור החזיר להתיירה אף שיהיה לו סימנים. והוא כתב לתרץ דלכן נאמר "והוא" גרה לא יגר, למעט שהוא אינו טמא רק כל זמן שלא יגר, אבל אם גרה יגר שפיר יהיה מותר.